

'N HISTORIES-OPVOEDKUNDIGE ANALISE VAN IDEOLOGIEË, WAARDES EN NORME SEDERT DIE RENAISSANCE-HUMANISME

INHOUDSOPGAWE

HOOFSTUK 1: ORIËNTERING

1.1	AANLEIDENDE GEDAGTES TOT DIE ONDERHAWIGE STUDIE	1
1.2	MOTIVERING VIR DIE STUDIE	5
1.3	DOELSTELLING EN PROBLEEMSTELLING	8
1.4	NAVORSINGBENADERINGS EN NAVORSINGMETODE	8
1.4.1	NAVORSINGBENADERINGS	9
	1.4.1.1 DIE METABLETIESE BENADERINGSWYSE	9
	1.4.1.2 DIE FENOMENOLOGIESE BENADERINGSWYSE	9
	1.4.1.3 DIE CHRISTELIKE BENADERINGSWYSE	9
	1.4.1.4 DIE PERSONALE BENADERINGSWYSE	11
	1.4.1.4 DIE PROBLEEM-HISTORIESE BENADERINGSWYSE	12
1.4.2	DIE PROBLEEM-HISTORIESE METODE	12
1.5	AFBAKENING VAN DIE STUDIEVELD	13
1.6	VERKLARING VAN SLEUTELBEGRIPE	14
1.6.1	INLEIDING	14
1.6.2	DIE BEGRIP LEWENS- EN WERELDBESKOUING	15
1.7	WAT WORD ONDER WAARDES EN NORME VERSTAAN?	21
1.7.1	DIE BEGRIP WAARDES	23
	1.7.1.1 INDELING VAN WAARDES	26
	1.7.1.1.1. INTRINSIEKE WAARDES	28
	1.7.1.1.2 INSTRUMENTELE WAARDES	28

1.7.2	'N OMSKRYWING VAN DIE BEGRIP NORME	29
1.8	'N OMSKRYWING VAN DIE BEGRIP IDEOLOGIE 32	
1.9	DIE BEGRIP OPVOEDING	35
1.10	DIE BEGRIP SKOOL	37

HOOFSTUK 2 : HUMANISTIES-GEORIENTEERDE IDEOLOGIEË, WAARDES EN NORME TYDENS

DIE RENAISSANCE TOT EN MET DIE 18^e EEU

2.1	INLEIDING	39
2.2	HUMANISME	39
2.2.1	DIE BEGRIP HUMANISME	39
2.2.2	ONTSTAAN EN ONTWIKKELING VAN DIE HUMANISME 43	
2.2.3	DIE HUMANISTIESE BENADERING VAN DIE LEWE	47
	2.2.3.1 GODSDIENS	47
	2.2.3.2 WYSBEGEERTE	48
	2.2.3.3 ETIEK 48	
	2.2.3.4 POLITIEK 48	
	2.2.3.5 OPVOEDKUNDE	48
2.3	DIE BEGRIP "RENAISSANCE"	49
2.3.1	INLEIDING	49
2.3.2	DRIE RIGTINGS IN DIE RENAISSANCE	51
	2.3.2.1 BELANGSTELLING IN DIE KLASSIEKE KUNS EN GESKRIFTE	51
	2.3.2.2 'N PERKELOSE DRANG NA VRYHEID EN LEWENSGENIETINGE	52
	2.3.2.3 BELANGSTELLING IN DIE NATUUR	52
2.3.3	TEORIE EN PRAKTYK VAN DIE RENAISSANCE-HUMANISTIESE OPVOEDING 52	
2.3.4	ROLSPELERS VAN DIE RENAISSANCE-HUMANISTIESE OPVOEDING: NAVOLGERS VAN DIE CHRISTELIKE IDEOLOGIE 55	
	2.3.4.1 VITTORINO DA FELTRE (1378–1446)	55

	2.3.4.1.1	VITTORINO DA FELTRE: OPVOEDING, WAARDES EN NORME	
56			
	2.3.4.1.2	'N KRITIESE EVALUERING	
58			
	2.3.4.2	DESIDERIUS ERASMUS (1466–1536)	
60			
	2.3.4.2.1	ERASMUS: OPVOEDING, WAARDES EN NORME	61
	2.3.4.2.2	'N KRITIESE EVALUERING	
65			
2.4		DIE REALISME	66
	2.4.1	INLEIDING	66
	2.4.2	DIE REALISME EN DIE OPVOEDING	68
	2.4.3	ROLSPELERS IN DIE REALISTIESE OPVOEDING	
69			
	2.4.3.1	DIE HUMANISTIESE REALISTE	69
	2.4.3.1.1	FRANCOIS RABELAIS (1495–1553)	
69			
	2.4.3.1.2	JUAN LUIS VIVES (1492–1540)	71
	2.4.3.1.3	JOHN MILTON (1608–1674)	73
	2.4.3.1.4	KRITIESE EVALUERING VAN DIE HUMANISTIESE REALISME	74
	2.4.3.2	DIE SOSIALE REALISTE	75
	2.4.3.2.1	SIGNEUR DE MONTAIGNE (1533–1592)	76
	2.4.3.2.2	'N KRITIESE EVALUERING VAN SOSIALE REALISTE	78
	2.4.3.3	DIE SINLIKE REALISTE	79
	2.4.3.3.1	WOLFGANG RATKE (1571–1635)	80
	2.4.3.3.2	JOHN AMOS COMENIUS (1592–1670)	82
	2.4.3.3.3	KRITIESE EVALUERING VAN SINLIKE REALISME	86
2.5		DIE RASIONALISME	88
	2.5.1	INLEIDING	88
	2.5.2	DIE RASIONALISME EN DIE OPVOEDING	89
	2.5.3	JOHN LOCKE (1632–1704) – 'N ROLSPELER IN DIE RASIONALISTIESE	
		OPVOEDING	91

2.5.3.1	INLEIDING	91
2.5.3.2	DIE OPVOEDKUNDIGE SIENINGS VAN JOHN LOCKE	91
2.5.4	'N KRITIESE EVALUERING VAN RASIONALISME	97
2.6	DIE NATURALISME	98
2.6.1	INLEIDING	98
2.6.2	DIE NATURALISME EN DIE OPVOEDING	101
2.6.3	'N GROOT ROLSPELER IN DIE NATURALISTIESE OPVOEDING	103
2.6.3.1	JEAN JACQUES ROUSSEAU (1712–1778)	103
2.6.4	'N KRITIESE EVALUERING VAN NATURALISME	107
HOOFSTUK 3 : DIE KOMMUNISTIESE IDEOLOGIE		
3.1	INLEIDING	110
3.2	DIE KOMMUNISME IN HISTORIESE PERSPEKTIEF	111
3.2.1	DIE VERBAND TUSSEN KOMMUNISME, SOSIALISME EN MARXISME	114
3.3	DIE OORSPRONG VAN KOMMUNISME	115
3.3.1	MARX EN ENGELS	117
3.3.2	VLADIMIR IJLICH LENIN (1870–1924)	118
3.3.3	STALIN (1879 –1953)	119
3.3.4	DIE NEO-MARXISME	120
3.4	DIE MARXISTIESE (KOMMUNISTIESE) TEORIE	122
3.4.1	INLEIDING	122
3.4.2	DIALEKTIESE MATERIALISME	123
3.4.3	DIE KLASSESTRYD	124
3.4.4	VERANDERING EN REVOLUSIE	125
3.4.5	DIE DIKTATUUR VAN DIE PROLETARIAAT	126
3.4.6	DIE KOMMUNISTIESE FASE	127
3.4.7	INTERNASIONALISME	128
3.4.8	DIE ATEÏSTIESE GRONDSLAG	128
3.5	WESENSKENMERKE VAN 'N KOMMUNISTIESE OPVOEDING	132
3.5.1	INLEIDING	132
3.5.2	OPVOEDINGSDOELSTELLING	133
3.5.3	DIE BEHEER VAN DIE OPVOEDING	135
3.5.4	INHOUD VAN DIE OPVOEDING	136
3.5.5	DISSIPLINE EN DIE OPVOEDING	139
3.5.6	DIE ROL VAN DIE ONDERWYSER IN DIE OPVOEDING	140
3.5.7	METODES EN TEGNIEKE VAN DIE KOMMUNISTIESE OPVOEDING	142
3.5.8	KRITIESE EVALUERING KOMMUNISME	144

3.6	PEOPLE'S EDUCATION AS 'N BEWEGING MET ENKELE MARXISTIES–SOSIALISTIESE KENMERKE	147
3.6.1	BEGRIPSVERKLARINGE	147
3.6.1.1	'N OMSKRYWING VAN DIE BEGRIP PEOPLE	147
3.6.1.2	'N OMSKRYWING VAN DIE BEGRIP EDUCATION	149
3.6.1.3	WAT WORD VERSTAAN ONDER DIE TERM PEOPLE'S EDUCATION	149
3.6.2	DIE TAAL WAARIN PEOPLE'S EDUCATION INGEBED LÉ	150
3.6.3	DIE WESE VAN PEOPLE'S EDUCATION	151
3.6.4	DIE DOEL VAN PEOPLE'S EDUCATION	153
3.6.5	DIE INHOUD VAN PEOPLE'S EDUCATION	155
3.6.6	METODE VAN ONDERRIG	157
3.6.7	DIE PLEK VAN DIE LEERLING IN PEOPLE'S EDUCATION	159
3.6.8	DIE PLEK VAN DIE ONDERWYSER IN PEOPLE'S EDUCATION	160
3.6.9	KRITIESE EVALUERING VAN PEOPLE'S EDUCATION	162

HOOFSTUK 4 : DIE CALVINISTIESE IDEOLOGIE

4.1	INLEIDING	167
4.2	CALVINISTIESE LEWENSBEKOUING	167
4.3	DIE BEGRIP CALVINISME	169
4.4	DIE OORSPRONG VAN CALVINISME	170
4.4.1	KERKHERVORMING	171
4.4.1.1	JOHANNES CALVYN (1509–1564) – 'N BIOGRAFIE	171
4.5	DIE WESENSKENMERKE VAN CALVINISME	172
4.5.1	'N CALVINISTIESE GODSBESKOUING	172
4.5.1.1	SOEWEREINITEIT VAN GOD	173
4.5.2	'N CALVINISTIESE WêRELDBESKOUING	175
4.5.3	'N CALVINISTIESE MENSBEKOUING	176
4.5.4	'N CALVINISTIESE WAARDEBEKOUING	179

4.5.5	DIE CALVINISTIESE BESKOUING OOR DIE SEDELIKE	180
4.6	CALVINISME EN DIE OPVOEDING	181
4.6.1	INLEIDING	181
4.6.2	CALVINISTIESE OPVOEDINGSDOELSTELLINGS	
	181	
4.6.3	DIE NOODSAAKLIKHEID VAN OPVOEDING VIR DIE CALVINIS	183
4.6.4	DIE MOONTLIKHEID VAN OPVOEDING VIR DIE CALVINIS	
	184	
4.6.5	CALVINISTIESE OPVOEDKUNDIGE INRIGTINGS EN INSTELLINGS	
	185	
	4.6.5.1 DIE GESIN	185
	4.6.5.2 DIE SKOOL	186
	4.6.5.3 DIE KERK	187
	4.6.5.4 DIE STAAT	187
4.6.6	INHOUD VAN DIE CALVINISTIESE OPVOEDING	
	189	
4.6.7	METODE VAN DIE CALVINISTIESE OPVOEDING	
	189	
4.6.8	DISSIPLINE IN DIE CALVINISTIESE OPVOEDING	
	191	
4.6.9	DIE OPVOEDER IN DIE CALVINISTIESE OPVOEDING	192
4.7	CHRISTELIKE-NASIONALE ONDERWYS	193
4.7.1	INLEIDING	193
4.7.2	BEGRIPSVERKLARINGE	194
	4.7.2.1 DIE BEGRIP CHRISTELIK	194
	4.7.2.2 DIE BEGRIP NASIONAAL	195
	4.7.2.3 DIE BEGRIP CHRISTELIK-NASIONALE OPVOEDING	196
4.7.3	C.N.O. IN SUID-AFRIKA	197
	4.7.3.1 INLEIDING	197
	4.7.3.2 NASIONALE WETGEWING 1909 TOT 1967	200
	4.7.3.2.1 DIE SUID-AFRIKAWET, 1909	200
	4.7.3.2.2 DIE HERTZOGWET, 1925	201

	4.7.3.2.3	DIE NASIONALE ADVISERENDE ONDERWYSRAAD, 1962	201
	4.7.3.2.4	DIE ONDERWYSORDONNANSIES	201
	4.7.3.2.5	DIE WET OP NASIONALE ONDERWYSBELEID, WET 39/67, SOOS GEWYSIG DEUR DIE WYSIGINGSWET OP NASIONALE ONDERWYSBELEID, WET 73/69	202
	4.7.3.2.6	DIE NUWE BEDELING – TYDPERK NA 1967	203
4.7.4		DIE C.N.O. – BEGINSELS IN DIE OPVOEDINGSPRAKTYK VOOR 1994	204
	4.7.4.1	DIE DOEL EN UITGANGSPUNT	204
	4.7.4.2	ONDERWYSBEHEER BINNE DIE C.N.O.	205
	4.7.4.3	INHOUD VAN DIE LEERSTOF	206
	4.7.4.4	METODE VAN DIE C.N.O	207
	4.7.4.5	DIE KIND EN ONDERWYSER BINNE DIE C.N.O	207
4.8		KRITIESE EVALUERING VAN CALVINISME	207

HOOFSTUK 5 : DIE NUWE ERA BEWEGING (NEW AGE)

5.1		INLEIDING	211
5.2		NEW AGE: DIE IDEOLOGIE OOR DIE ALGEMEEN	213
	5.2.1	DIE LEWENS- EN WÊRELDBESKOUING VAN DIE NEW AGE	214
		5.2.1.1 MONISME OF HOLISME	214
		5.2.1.2 PANTEÏSME (ALLES IS GOD)	215
		5.2.1.3 ANTROPOTEÏSME (DIE MENS IS GOD)	217
		5.2.1.4 REÏNKARNASIE (DIIE MENS SE BESTAAN IS DIE SOM VAN VORIGE LEWENS)	218
		5.2.1.5 SINKRETISME (ALLE GODSDIENSTE IS IN WESE GELYK)	219
5.3		WIE OF WAT IS DIE NEW AGE? – VERSKEIE SIENINGE	221

5.4	GESKIEDENIS VAN DIE NEW AGE	226
	5.4.1 BOEDHISME	230
	5.4.2 HINDOEÏSME	231
5.5	DOELSTELLINGS VAN DIE NEW AGE 232	
5.6	METODES VAN DIE NEW AGE	236
5.7	NEW AGE EN OPVOEDING 238	
	5.7.1 NEW AGE EN SKOOL	241
5.8	KURRIKULUM 2005, UGO EN DIE NEW AGE	243
	5.8.1 GESKIEDENIS VAN UGO	244
	5.8.2 WAT IS UGO?	246
	5.8.3 WAT IS 'N UITKOMSTE?	248
	5.8.4 WAT IS 'N UITKOMSGEBASEERDE ONDERWYSBENADERING?	250
	5.8.4.1 PARADIGMA	250
	5.8.4.2 DOELSTELLINGS	250
	5.8.4.3 AANNAMES OF VERONDERSTELLINGS	250
	5.8.4.4 BEGINSELS	250
	5.8.4.5 GELEENTHEDE	250
	5.8.5 METODE VAN KURRIKULUM 2005	252
	5.8.6 ASSESSERING BINNE KURRIKULUM 2005	253
5.9	KRITIESE EVALUERING VAN NEW AGE EN UGO 256	

HOOFSTUK 6 : SINTESE: BEVINDINGE, GEVOLGTREKKINGS EN RIGLYNE

6.1	INLEIDING	260
6.2	BEVINDINGE TEN OPSIGTE VAN IDEOLOGIEë 260	
	6.2.1 DIE HUMANISME (RENAISSANCE-HUMANISME)	260
	6.2.1.1 DIE WESENSKENMERKE VAN DIE RENAISSANCE-HUMANISME	260
	6.2.1.2 'WAARDES' VAN DIE RENAISSANCE-HUMANISME	261

262	6.2.1.3 'N KRITIESE EVALUERING VAN DIE RENAISSANCE-HUMANISME	
6.2.2	DIE REALISME	263
	6.2.2.1 DIE WESENSKENMERKE VAN DIE REALISME	263
	6.2.2.2 'WAARDES' VAN DIE REALISME	264
265	6.2.2.3 'N KRITIESE EVALUERING VAN DIE REALISME	
6.2.3	DIE RASIONALISME	267
	6.2.3.1 DIE WESENSKENMERKE VAN DIE RASIONALISME	267
	6.2.3.2 'WAARDES' VAN DIE RASIONALISME	
268	6.2.3.3 'N KRITIESE EVALUERING VAN DIE RASIONALISME	268
6.2.4	DIE NATURALISME	269
	6.2.4.1 DIE WESENSKENMERKE VAN DIE NATURALISME	269
	6.2.4.2 'WAARDES' VAN DIE NATURALISME	
270	6.2.4.3 'N KRITIESE EVALUERING VAN DIE NATURALISME	271
6.2.5	DIE KOMMUNISME	272
	6.2.5.1 DIE WESENSKENMERKE VAN DIE KOMMUNISME	272
	6.2.5.2 'WAARDES' VAN DIE KOMMUNISME	
273	6.2.5.3 'N KRITIESE EVALUERING VAN DIE KOMMUNISME	274
6.2.6	DIE CALVINISME	276
	6.2.6.1 DIE WESENSKENMERKE VAN DIE CALVINISME	
276	6.2.6.2 'WAARDES' VAN DIE CALVINISME	278
	6.2.6.3 'N KRITIESE EVALUERING VAN CALVINISME	279
6.2.7	DIE NEW AGE	280
	6.2.7.1 DIE WESENSKENMERKE VAN DIE NEW AGE	280
	6.2.7.2 'WAARDES' VAN DIE NEW AGE	282
	6.2.7.3 'N KRITIESE EVALUERING VAN DIE NEW AGE	
283		
6.3	GEVOLGTREKKINGS	286

6.4 RIGLYNE
293

BIBLIOGRAFIE

299

ADDENDUM A

xv